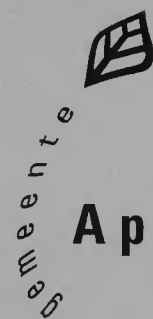

PROGRAMMAPLAN
KUNST EN CULTUUR

2005/2008

05-798

PROGRAMMAPLAN KUNST EN CULTUUR
2005/2008

Boekmanstichting-Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel.: 6243739

Inhoud

0	Samenvatting	3
1	Inleiding	4
1.1	Ontwikkelingen in beeld	5
1.2	Cultuurproductie	5
2	Instellingen en accommodaties	7
2.1	Orpheus	8
2.2	CODA	8
2.3	Gigant	9
2.4	Markant	9
3	Programmaonderdelen	10
3.1	Jong talent	11
3.1.1	MasterclassCentrum voor Jonge Muziek (werktitel)	11
	Orkest De Ereprijs	11
	Nationaal Jeugd Orkest	12
	Internationale Stichting Masterclasses Apeldoorn	12
	Stichting Gelderse Muziek Zomer	12
	Jeugd Orkest Nederland	12
3.1.2	Jeugdtheaterschool STA	13
3.1.3	Cultuur en Onderwijs	13
3.1.4	Amateuristische kunstbeoefening	14
3.1.5	Opleidingen jong talent	15
3.1.6	Projecten jeugdcultuur	15
3.2	Ongekende schoonheid	16
3.2.1	Beeldende kunst	16
3.2.2	Architectuur en erfgoed	17
3.2.3	Triënnale Tuin- en Landschapsarchitectuur	17
3.2.4	Kunst in de openbare ruimte	18
3.3	Communicatie, promotie, presentatie	18
3.3.1	Evenementenbeleid	18
3.3.2	Zomerfestival	19
3.3.3	Communicatie	19
4	Financiën en uitvoering	20
4.1	Financiële aspecten	21
4.2	Uitvoeringsaspecten	21
	Bijlage: financieel overzicht	22

o Samenvatting

In dit Programmaplan Kunst en Cultuur 2005/2008 worden de hoofdlijnen van de Cultuurvisie Apeldoorn 2004/2014 'Cultuur in Bedrijf' vertaald in een concreet programma voor de komende vier jaar. Met deze planning sluiten we goed aan op de planningstrajecten voor het cultuurbeleid van rijk en provincie.

Het merendeel van de programmaonderdelen is reeds via de cultuurvisie in beeld gebracht. Dit programmaplan koppelt daaraan een planning en financiering. Richtinggevend voor het programmaplan is vanzelfsprekend de themakeuze van de cultuurvisie, te weten: 'Jong talent' en 'Ongekende schoonheid'. In het programmaplan is aandacht besteed aan de opmerkingen die de Raad heeft gemaakt in het kader van de behandeling van de cultuurvisie in april 2004.

Met dit programmaplan willen we bereiken dat de culturele infrastructuur van Apeldoorn in de komende vier jaar substantieel wordt versterkt, en vooral verbreed. Het programmaplan is erop gericht om het bestaande complex van culturele instellingen - Orpheus, Markant, Gigant, CODA en Ereprijs - te versterken door de ontwikkeling, ondersteuning en stimulering van een aantal nieuwe culturele organisaties in Apeldoorn. Het gaat hierbij in het bijzonder om het Centrum voor Architectuur en Erfgoed, het

Centrum Beeldende Kunst, het Nationaal Jeugd Orkest (NJO) en jeugdtheaterschool STA. Daarnaast faciliteren we o.a. de huisvesting van de Stichting Gelderse Muziekzomer. Voor de huisvesting van deze organisaties vervult het ACEC-gebouw een sleutelrol.

Een andere lijn in het programmaplan, eveneens gericht op structuur- en kwaliteitsversterking, betreft de ontwikkeling van een MasterclassCentrum voor Jonge Muziek, een Zomerfestival en een stedelijke evenementenorganisatie (de financiering van deze evenementenorganisatie valt overigens buiten het bestek van dit programmaplan. Een bijzonder onderdeel van dit programmaplan is de Triënnale voor Tuin- en Landschapsarchitectuur. Het gaat hierbij om een hoogwaardig cultureel evenement dat om de drie jaar plaatsvindt en dat goed aansluit op de identiteit en de kwaliteiten van de stad. Dit evenement biedt Apeldoorn de mogelijkheden om zich cultureel te profileren.

Om deze verbreding en versterking mogelijk te maken, worden de beschikbare middelen voor kunst en cultuur op de gemeentebegroting geconcentreerd en programmatisch ingezet.

1 Inleiding

In april 2004 heeft de gemeenteraad de Cultuurvisie Apeldoorn 2004/2014 'Cultuur in Bedrijf' vastgesteld. Daarmee beschikt de gemeente over een richtinggevend document voor het kunst- en cultuurbeleid in de komende 10 jaar.

In deze cultuurvisie worden de gemeentelijke ambities gepresenteerd in combinatie met een prioriteitstelling voor het gemeentelijk cultuurbeleid op twee thema's, namelijk 'Jong talent' en 'Ongekende schoonheid'.

In het eerste thema staan de jonge generatie centraal. Een keuze die samenhangt met de overtuiging dat de overheid een verantwoordelijkheid heeft om te stimuleren dat jonge mensen actief kennis kunnen maken met uiteenlopende uitingen van kunst en cultuur (zoals theater, dans, beeldende kunst en film) en met de eigen cultuurgeschiedenis. De overheid kan dat niet alleen en zoekt daarvoor partners in de cultuur-, de onderwijs- en de welzijnssector.

De gemeenschappelijke factor van het andere thema – 'Ongekende schoonheid' - is de stimulering van de kennis over, en de belangstelling voor de culturele en cultuurhistorische aspecten van de eigen woon- en leefomgeving. Het gaat daarbij om een gevarieerd pakket van activiteiten en projecten op het vlak van cultuurhistorie, architectuur, vormgeving, ruimtelijke kwaliteit en beeldende kunsten.

1.1 Ontwikkelingen in beeld

De kunst- en cultuursector van Apeldoorn bevindt zich in een proces van verandering. Dit proces wordt gekenmerkt door accommodatievernieuwing, organisatorische opschaaling en professionalisering van de bedrijfsvoering van de grote culturele instellingen en organisaties.

Met de samenvoeging van het gemeentearchief, de beide gemeentelijke musea en de bibliotheek in een geïntegreerde organisatie – CODA - is een combinatie gemaakt van accommodatievernieuwing en de vorming van een stevige professionele organisatie. Met de verbouw en uitbreiding van Orpheus zijn de voorwaarden geschapen voor dit congres- en schouwburgcentrum om zowel op de congresmarkt de opgebouwde positie uit te bouwen als om uit te groeien tot een bovenregionale theatervoorziening. Stichting Markant is een product van een eerdere organisatorische opschaaling door fusie van muziekschool en creativiteitscentrum. Deze instelling staat inmiddels op een nieuw keerpunt. Enerzijds wil deze instelling haar positie scherper definiëren op een cursus- en scholingsmarkt met een groeiend aantal

aanbieders. Anderzijds dienen zich nieuwe opgaven aan die tot een herprofilering van dit stedelijk centrum voor cultuureducatie kunnen leiden. Wij doelen hierbij op de nieuwe opgaven met betrekking tot de regie van de binnenschoolse cultuureducatie, de ondersteuning van de amateursector en de regie op de publieksinformatie over het aanbod van cultuureducatie.

Stichting Gigant heeft zich in een periode van 10 jaar ontwikkeld van een poppodium tot een cultureel centrum met een breed aanbod. Gigant kan worden getypeerd als een culturele 'combi-organisatie', met een geïntegreerde bedrijfsvoering voor het filmhuis (2 zalen), het muziekhuis (hedendaagse muziek, dance, pop, jazz, jonge muziek) en voor kleinschalig theater en literatuur. Ook Gigant bevindt zich in een proces van herprofilering en vooral van professionalisering van de bedrijfsvoering. Gebleken is dat stichting Gigant prioriteiten moet stellen en met ingang van 2005 gaat deze organisatie zich inhoudelijk concentreren op het pakket van 'film en pop' en een lichte invulling van hedendaagse muziek.

Stichting Gigant en Markant maken gebruik van het Huis voor Schoone Kunsten. Gebleken is dat het beheer en de exploitatie van deze accommodatie op een ander wijze georganiseerd moet worden en dat deze accommodatie op verschillende onderdelen aangepast en verbeterd moet worden.

Al deze ontwikkelingen moeten in eenzelfde periode hun beslag krijgen. Dit heeft gevolgen voor de instellingen zelf, maar ook voor de gemeente. Elk van deze processen vraagt om een verantwoorde strategische en beleidsinhoudelijke aansturing. Ook vraagt deze veranderingsslag om een actieve betrokkenheid van politiek en bestuur.

1.2 Cultuurproductie

De basis van de culturele infrastructuur in Apeldoorn is voor wat betreft de cultuurproductie smal. Dit hangt grotendeels samen met de afwezigheid van kunstvakopleidingen en hoger onderwijs in Apeldoorn. De verwachting is overigens dat de achterstandspositie van Apeldoorn in de komende jaren zal worden ingelopen door uitbreiding van het HBO-onderwijs in deze stad. De plaats van vestiging van de grote rijksge subsidieerde podiumgezelschappen is sterk historisch bepaald. In Gelderland zijn deze gezelschappen (Het Gelders Orkest, theatergezelschap Oostpool en Introdans) hoofdzakelijk in Arnhem gevestigd. Voor deze gezelschappen, die structureel worden gefinancierd door de rijksoverheid, is Apeldoorn – zeker nu de nieuwe zaal van Orpheus gereed is - een gemeente met een uitstekende podiumvoorziening.

Daarnaast zorgen deze gezelschappen met regelmaat voor een educatief aanbod waarvan de Apeldoornse scholen gebruik kunnen maken.

In Apeldoorn is op dit vlak maar één voorziening aanwezig, namelijk Orkest De Ereprijs. Een orkest met een aanmerkelijk kleinere omvang dan bijvoorbeeld Het Gelders Orkest en met een bescheiden subsidievolume. Voor de versterking van de cultuurproductie en in het bijzonder die van de podiumkunstensector, maken wij de keuze om uit te gaan van eigen kracht en aanwezige kwaliteiten.

In de cultuurvisie is het perspectief geschetst dat het Nationaal Jeugd Orkest (NJO) zich in deze stad zal gaan vestigen, evenals de stichting Gelderse Muziek Zomer. Inmiddels zijn daarover bestuurlijke afspraken gemaakt en zullen deze organisaties begin 2006 hun intrek nemen in het verbouwde ACEC-gebouw. Ook het Jeugd Orkest Nederland (JON) zal zich dan wellicht bij deze groep instellingen voegen. Ter toelichting: Het NJO en het JON worden beiden door de rijksoverheid gefinancierd en hebben tot taak om jong muzikaal talent bij respectievelijk harmonieën, fanfares en muziekscholen (JON) en talent bij de conservatoria in Nederland en Europa (NJO) in de zomer en winterperiode specifieke scholing aan te bieden in de vorm van masterclasses en orkestprojecten. Met een andere landelijke organisatie Vocaal Talent Nederland vindt momenteel overleg plaats over een eventuele aansluiting qua huisvesting en activiteiten in deze gemeente. Deze activiteiten sluiten uitstekend aan op de Young Composers Meeting die het Orkest De Ereprijs jaarlijks organiseert voor jonge internationale componisten, alsook op de activiteiten van de Internationale Stichting Masterclasses Apeldoorn die in de zomer masterclasses voor kamermuziek organiseert. Op enige afstand bezien is hier sprake van een bijzondere bundeling van elkaar aanvullende activiteiten. Daarmee begint de ambitie om in Apeldoorn een MasterclassCentrum voor Jonge Muziek (werktitel) te realiseren een reëel ontwikkelingsperspectief te krijgen.

Op een ander terrein van jong talent opereert de Jeugdtheaterschool STA. Met haar ruim 600 leerlingen is STA een van de grootste jeugdtheaterscholen in Nederland. STA heeft een meerjarenplan opgesteld om haar organisatie te professionaliseren en vooral om attractieve jeugdvoorstellingen van goed niveau te produceren. Daarvoor is een samenwerking aangegaan met Jeugdtheaterschool Hofplein in Rotterdam, een instituut met veel ervaring op dit vlak. Van cruciaal belang voor de middellange termijn is dat STA over betere en ruimere huisvesting kan gaan beschikken. Vanaf augustus 2005 is ook een jong theaterproductiebedrijf in het ACEC gevestigd: 3 and a crowd. Deze jonge theatermakers ontwikkelde verschillende producties voor in het theater en op locatie.

Cultuurproductie vindt niet alleen op de podia plaats, maar ook op andere terreinen, zoals de productie van tentoonstellingen door musea, de organisatie van een grootschalig cultureel evenement als de Triënnale voor Tuin- en Landschapsarchitectuur en de vestiging van een kenniscentrum voor culturele planologie. Daarmee willen wij de opgebouwde positie van Apeldoorn op het vlak van culturele planologie en ruimtelijke kwaliteit verder uitbouwen. Wij vinden het gewenst om in dit speerpunt te investeren, omdat stedelijke profilering steeds belangrijker zal worden voor het binnenhalen van rijkscultuurgelden. Van een echte meerwaarde zal sprake zijn als een dergelijke profilering bijvoorbeeld leidt tot de vestiging van verwante onderwijsopleidingen of bedrijven.

Het begrip 'creative industry' is momenteel erg populair in stedelijke visies. Dit segment van economische bedrijvigheid (bestaande uit bijvoorbeeld kunst en cultuur, kennis, vormgeving, nieuwe media, communicatie en opleidingen) zal, zo wordt voorspeld, in het komend decennium de grootste groeisector zijn naast de vrijetijdsindustrie. De eerder genoemde initiatieven en ontwikkelingen op cultureel gebied in Apeldoorn bieden goede aanknopingspunten voor deze stad om in te kunnen spelen op deze economische ontwikkeling.

Tot slot maken we hier melding van de ontwikkelingen met betrekking tot Radio Kootwijk en Secureon. Beiden maken weliswaar geen onderdeel uit van het programmaplan, maar zijn zeker van belang voor de culturele infrastructuur van Apeldoorn. Secureon is de naam van het project dat vanuit het in Apeldoorn gevestigde Politie museum wordt ontwikkeld en dat tot doel heeft om in een museale setting alle aspecten van bescherming van de bevolking van overheidswege (zoals politie, ambulance, brandweer en eerste hulp) op een aantrekkelijk wijze te presenteren. In 2005 zal het ministerie van Binnenlandse Zaken haar standpunt bepalen en zal duidelijk worden of dit concept een uitwerkingbasis gaat krijgen. Radio Kootwijk is de naam van het complex van gebouwen midden op de Veluwe dat in de twintiger jaren van de vorige eeuw is gebouwd voor de korte en lange golfverbindingen voor telefoonverkeer. In 2003 is dit complex door een gezamenlijke inspanning van rijk, provincie en gemeente aangekocht van de KPN. Een deel van dit complex is van monumentale betekenis. Het hoofdgebouw, ontworpen door architect Luhmann, is ook internationaal gezien van een unieke architectuur. De bedoeling is dat dit complex de functie krijgt van een kunstencentrum van internationale allure. Naar verwachting zal de Stuurgroep Radio Kootwijk, waarin ook de gemeente participeert, in 2005 bepalen op welke wijze de exploitatie van dit complex zal gaan plaatsvinden.«

2 Instellingen
en accommodaties

2.1 Orpheus

Het schouwburg- en congrescentrum Orpheus is in 2004 ingrijpend verbouwd en uitgebreid met een grote muziektheaterzaal. Met de nieuwe accommodatie beschikt deze organisatie over drie zalen van 200, 700 en 1300 zitplaatsen, een vernieuwde congresvoorziening, uitgebreide foyers, een restaurant en een ondergrondse parkeervoorziening. Met dit complex is Orpheus de grootste schouwburg in oostelijk Nederland en één van de meest veelzijdige congresaccommodaties in Nederland.

In de tweede helft van 2005 zullen wij met Orpheus een budgetovereenkomst uitwerken voor de periode 2006 - 2009. Daarin zullen we ondermeer de prestaties vaststellen die Orpheus geacht wordt te leveren met de culturele programmering van haar zalen. Naast kwantitatieve maatstaven willen wij vooral ook afspraken maken over een goede balans in de programmering (differentiatie van disciplines in de programmering, programmering voor diverse doelgroepen). Voorts hechten wij er veel belang aan dat de schouwburg actief inspeelt op de belangstelling vanuit het basis- en voortgezet onderwijs in het kader van Kunst op School en het vak CKV.

Orpheus is de grootste en best geoutilleerde podiumkunstvoorziening in de stad. De in Apeldoorn gevestigde organisaties als het Nationaal Jeugd Orkest en Orkest De Ereprijs, maar ook de Jeugdtheaterschool STA of de amateurkunstorganisaties hebben incidenteel behoefte om zich op dit grote podium te presenteren. Wij willen met Orpheus onderzoeken op welke wijze Orpheus het beste op deze behoeften kan inspelen en daarover afspraken maken. Orpheus heeft inmiddels al enkele initiatieven genomen om proef te draaien met deze initiatieven. Het NJO was begin januari 2005 geprogrammeerd met een nieuwjaarsconcert en deze zomer wordt in Orpheus een Korendag georganiseerd.

SUBSIDIE 2005-2008: € 2.392.507,- PER JAAR

Resultaat 2005 - 2008:

- Besluitvorming in 2005 over de budgetovereenkomst met Orpheus voor de periode 2006 - 2009.
- Ontwikkeling van Orpheus tot één van de meest veelzijdige podia van Nederland.

2.2 CODA

In maart 2004 is het nieuwe CODA-gebouw geopend. De organisatorische en ruimtelijke samenvoeging van het gemeentearchief, de bibliotheek en het museum in CODA is uniek in Nederland. Samenwerkingsverbanden tussen archieven en bibliotheken komen wel elders voor; musea zijn echter in de regel autonome instellingen. Bij de ontwikkeling van CODA is ruimschoots aandacht besteed aan de voordelen van deze bundeling van culturele functies (efficiënt ruimtegebruik, breed publieksaanbod, krachtige organisatiestructuur). De unieke combinatie brengt wel met zich mee dat veel tijd en aandacht gestoken moet worden in het verduidelijken en zichtbaar maken van het bijzondere karakter en de breedte van het productenpakket van CODA. Dit geldt overigens niet voor de inwoners van Apeldoorn, die inmiddels goed op de hoogte zijn van hetgeen in CODA wordt aangeboden.

Het samenvoegen van verschillende organisaties in een nieuwe structuur is altijd een complex proces, dat de nodige 'inlooptijd' vergt. Hetzelfde geldt voor de productontwikkeling van deze instelling. In een kort tijdsbestek moet deze instelling haar aanbod vernieuwen, in onderlinge samenhang brengen en een veel ruimere accommodatie effectief gaan gebruiken. Zo zijn alle publieksinformatiediensten samengevoegd in het Kenniscentrum, met gebruikmaking van de beschikbare digitale technieken. De depots en archieven zijn waar nodig geregistreerd en opgeschoond en worden digitaal toegankelijk gemaakt. De beschikbaarheid van grote expositieruimten, een goed restaurant en diverse vergaderfaciliteiten betekent dat de organisatie ingericht moet worden op een grotere productie van tentoonstellingen en aansluitende activiteiten, maar ook op de verhuur van de accommodatie voor bijeenkomsten van derden. Daarom hebben we in 2003, in het kader van de zelfstandiging van de gemeentemusea en het gemeentearchief, afgesproken dat CODA de periode tot 2007 benut om dit veranderingsproces vorm te geven en om een goed zicht te krijgen op de mogelijkheden, maar ook op de beperkingen van de organisatie en het gebouw. Wel zal CODA ons medio 2005 rapporteren over de voortgang van deze startfase en de gesignaleerde knelpunten. Medio 2006 zullen we met CODA afspraken maken over de te leveren kwalitatieve en kwantitatieve prestaties in de periode 2007 - 2010.

SUBSIDIE 2005 - 2008: € 6.399.568,- PER JAAR

Resultaat 2005 - 2008:

- Besluitvorming in 2006 over de budgetovereenkomst met CODA voor de periode 2007 - 2010.
- Ontwikkeling van CODA tot een instituut met een groot publieksbereik.
- Profilering van CODA tot een bekende culturele instelling met herkenbare producten.

2.3 Gigant

Stichting Gigant is een relatief kleine organisatie, die niettemin een breed pakket van culturele activiteiten tot haar taak rekent. Gigant heeft een aanbod op het gebied van popmuziek, film, hedendaagse muziek, jazz, literatuur en theater. Gigant maakt gebruik van de daarvoor bestemde accommodatie van het Huis voor Schoone Kunsten. In dit gebouw is een popzaal, twee filmzalen, een theater/muziekzaal en een café ondergebracht die door Gigant worden geëxploiteerd.

Na een moeilijke periode van directie- en bestuurswisselingen is in 2004 duidelijk geworden dat Gigant er niet langer in slaagt om met de beschikbare middelen al deze functies uit te kunnen voeren. Met Gigant is overeengekomen dat deze organisatie zich met ingang van 2005 concentreert op de functies 'film en pop' en een beperkte invulling van de functie 'hedendaagse muziek'. In 2005 zal de bedrijfsvoering van deze instelling daaraan worden aangepast en de interne controlling worden versterkt. Gigant krijgt in 2005 eenmalig € 70.000,- om de begroting in 2005 dekkend te kunnen maken en om de organisatorische veranderingen in goede banen te leiden. Ook zal in dit jaar een nieuw meerjarig bedrijfsplan worden uitgewerkt.

SUBSIDIE 2005 - 2008: € 478.000,- PER JAAR

(IN 2005 EENMALIG € 70.000,- INCIDENTEEL)

Resultaat 2005 - 2008:

- Besluitvorming over de budgetovereenkomst met stichting Gigant voor de periode 2006 - 2009.
- Behoud en ontwikkeling van Gigant tot een aantrekkelijke culturele organisatie met een zakelijke bedrijfsvoering.

2.4 Markant

Stichting Markant is het stedelijk centrum voor kunsteducatie en is uitgegroeid tot een cursus- en projectorganisatie met een gedifferentieerd aanbod. Markant heeft het huis voor Schoone Kunsten als thuisbasis, maar is daarnaast ook op een groot aantal andere locaties in Apeldoorn actief. Markant heeft een cursusaanbod voor de meeste kunstdisciplines en speelt met nieuwe producten in op de voortdurend wijzigende vraag. Markant moet ook rekening houden met het groeiend aanbod van andere aanbieders van cursussen en opleidingen.

De jeugdtheaterschool STA en Midushi (percussieschool) zijn daarvan de meest uitgesproken voorbeelden.

In de komende periode zal de binnenschoolse kunsteducatie (Kunst op School) als gevolg van landelijke stimuleringsmaatregelen in omvang sterk toenemen. De vraag is welke rol Markant als stedelijk instituut voor kunsteducatie kan en wil gaan spelen.

Markant heeft van oudsher een ondersteunende taak voor de amateurkunstsector. Met name van de zijde van de amateur-muziekgroepen bestaat behoefte aan een meer geprononceerde rol van Markant ten behoeve van de organisatie van de opleiding van nieuwe (jonge) leden. In 2004 hebben wij met Markant budgetafspraken uitgewerkt voor de periode 2005 - 2008.

Daarin hebben wij ondermeer afgesproken dat Markant deze periode benut om haar rol en haar taken voor de langere termijn planmatig uit te werken. Daarbij gaat het om de rol van Markant voor de regie van Kunst op School in het primair onderwijs, de afstemming van het cursuspakket op het aanbod van derden en de rol van Markant ten behoeve van de amateurkunstsector.

SUBSIDIE 2005 - 2008: € 1.504.000,- PER JAAR

Resultaat 2005 - 2008:

- Besluitvorming in 2007 over budgetovereenkomst met Markant voor de periode 2008 - 2011.
- Langetermijnvisie van Markant op rol stedelijk instituut voor kunsteducatie is medio 2007 gereed.

3 Programmaonderdelen

3.1 Jong Talent

3.1.1 MASTERCLASSCENTRUM VOOR JONGE MUZIEK (WERKTITEL)

Vanaf 2005 zullen het Nationaal Jeugd Orkest en de Gelderse MuziekZomer in Apeldoorn zijn gevestigd. Het N.J.O. is een door de rijksoverheid gefinancierde instelling en vormt al enige decennia de instelling voor de verdere scholing van jong muzikaal talent in Nederland. Het NJO werkt met het geselecteerde talent op de conservatoria in Europa. Een meer kleinschalig initiatief, de Internationale Stichting Masterclass Apeldoorn, heeft haar wortels in Apeldoorn. Hetzelfde geldt voor het Orkest De Ereprijs en met name de masterclass die dit orkest jaarlijks organiseert voor jonge componisten uit binnen- en buitenland: de Young Composers Meeting. Deze concentratie van elkaar aanvullende activiteiten en organisaties is bijzonder en zorgt ervoor dat Apeldoorn gaandeweg in Nederland de stad kan worden voor jong muzikaal talent. Ook de landelijke steuninstelling voor amateurmuziek Unisono is nauw bij de planontwikkeling betrokken. De genoemde organisaties hebben elkaar inmiddels goed leren kennen. Zij willen nauw met elkaar samenwerken. Met een dergelijk samenwerkingsverband kan Apeldoorn zich zichtbaar profileren met het thema 'jong talent'.

Deze organisaties kunnen ervoor zorgen dat de veelheid aan podia (zalen in Orpheus en Gigant, maar ook buitenlocaties als Paleis Het Loo, muziekcent Oranjepark, Park Berg en Bos, Radio Kootwijk en Krölller-Müller) juist in de zomermaanden intensief gebruikt gaan worden.

Naar verwachting zal de komst van met name het NJO een nog verdere aantrekkingskracht hebben op soortgelijke organisaties. Zo wordt er momenteel bijvoorbeeld contact gelegd met de stichting Vocaal Talent, waaronder het Nationaal Jeugdkoor en het Nationaal Kinderkoor vallen. Ook met de Nationale Jeugd Blaas Ensembles wordt overleg gevoerd. De uitbouw van dergelijke contacten kan de potentie van het samenwerkingsverband verder versterken. In de komende periode zullen wij de verdere ontwikkelingsmogelijkheden van een Masterclasscentrum voor Jonge Muziek (werktitel) onderzoeken. Aan de hand van de resultaten van dit onderzoek willen we beoordelen op welke wijze het aanwezige samenwerkingsverband voor jonge muziek in Apeldoorn zowel voor de korte als de langere termijn verder versterkt kan worden.

Resultaat 2005 - 2008:

- Vestiging in Apeldoorn van NJO, GMZ en eventueel andere participanten in 2005/2006.
- Hechte samenwerking tussen NJO, Orkest De Ereprijs, Young Composers Meeting en internationale Stichting Masterclass Apeldoorn.

ORKEST DE EREPRIJS

Orkest de Ereprijs heeft in de 25 jaar van haar bestaan haar naam als orkest voor hedendaagse muziek nadrukkelijk gevestigd. Met orkest de Ereprijs heeft Apeldoorn een langdurige subsidierelatie en Ereprijs was tot de komst van het NJO en JON de enige professionele podiumkunstinstituut in de stad. Het orkest bestaat uit 15 musici en een kleine staf. Het orkest heeft een belangrijke functie in het onder de aandacht brengen van hedendaagse muziek, door het geven van concerten, opdrachtverstrekking aan componisten en vele educatieve projecten voor scholieren. Vanuit orkest de Ereprijs is de Young Composers Meeting (YCM), een internationale compositiewedstrijd voor jonge componisten tot ontwikkeling gebracht. De YCM is internationaal bekend.

Bij concerten en projecten van De Ereprijs wordt vaak multidisciplinair gewerkt, bijvoorbeeld door samenwerking met choreografen en audiovisuele kunstenaars. De verbinding met het Masterclasscentrum is evident: de Ereprijs is een belangrijke partner bij de uitwerking van het concept én heeft met de Young Composers Meeting een project in handen dat nadrukkelijk bijdraagt aan de concrete invulling van het Masterclasscentrum.

De periode 2005 - 2008 is op dit moment voor de Ereprijs nog onzeker. De provincie heeft een forse bezuiniging aangekondigd. Dit terwijl de rijksoverheid juist extra budget beschikbaar stelt. De bezuinigingsplannen van de provincie kunnen een forse beperking van de activiteiten met zich meebrengen.

Orkest De Ereprijs is lange tijd het 'huisorkest' van Gigant geweest. Dit is veranderd; sinds 2002 repeteert Ereprijs niet meer in Gigant, maar in het ACEC-gebouw. Wel is Gigant nog steeds de locatie voor de Young Composers Meeting, maar daarvoor worden vanaf 2005 wel kosten voor faciliteiten en zaalhuur in rekening gebracht. Ter compensatie daarvan zal de gemeentelijke subsidie ten behoeve van de YCM vanaf 2006 worden verhoogd.

SUBSIDIE 2005 - 2008 (ORKEST EREPRIJS):

€ 44.286,- PER JAAR

SUBSIDIE 2005 - 2008 (YCM):

€ 10.368,- PER JAAR (VANAF 2006: € 25.368,-)

NATIONAAL JEUGD ORKEST

De organisatie van het Nationaal Jeugd Orkest (NJO) gaat zich in 2005 in het ACEC-gebouw vestigen. Daar vormt het orkest straks samen met de Ereprijs één van de belangrijkste participanten in het Masterclasscentrum. Het NJO heeft zich in de zomer van 2004 veel meer dan voorheen laten zien in Apeldoorn met een groot aantal concerten op uiteenlopende locaties. De binnen- en buitenoptredens vormden een substantieel onderdeel van het festival De Gelderse Muziekzomer. Het orkest heeft zich, vooruitlopend op vestiging in Apeldoorn, duidelijk geprofileerd als Apeldoorns orkest. De aanwezigheid van de musici van het NJO gedurende de Summer Academy was duidelijk merkbaar. Contacten met andere organisaties in Apeldoorn, zoals scholen, Stay Okay en collega-instellingen zijn gelegd en worden verder uitgebouwd. Voorgesteld wordt de subsidierelatie voor de periode 2005 - 2008 te continueren. Het NJO ontvangt vanaf 2004 een gemeentelijke projectsubsidie. Wij willen deze subsidie continueren in de vorm van een meerjarige projectsubsidie. De provincie heeft eveneens besloten om met ingang van 2005 subsidie beschikbaar te stellen voor het NJO.

SUBSIDIE 2005 - 2008: € 80.000,- PER JAAR

INTERNATIONALE STICHTING MASTERCLASSES APELDOORN

De Internationale Stichting Masterclasses Apeldoorn (ISMA) bestaat 15 jaar en is er in die tijd in geslaagd een goede naam op te bouwen. De activiteiten van de stichting bestaan uit het jaarlijks organiseren van een internationaal bekende masterclass voor kamermuziek van hoog niveau. Ieder jaar verzorgen vier gerenommeerde musici in een week tijd masterclasses aan jonge musici uit de hele wereld, gevolgd door diverse concerten. De stichting verstrekt jaarlijks ook één of twee compositieopdrachten. Sinds een paar jaar is hierbij ook de verbinding gelegd met de Young Composers Meeting van de Ereprijs: één van de compositieopdrachten wordt verstrekt aan een finalist van de YCM. De organisatie draait volledig op vrijwilligers. De kosten worden gedekt door subsidies, sponsoring en de bijdragen van de deelnemende musici. Ook de ISMA speelt straks een rol in het MasterclassCentrum voor Jonge Muziek. De ISMA ontving de laatste jaren een structurele subsidie van € 13.000,-, aangevuld met projectsubsidies van circa € 12.000,-. Wij willen deze subsidiebasis continueren.

SUBSIDIE 2005 - 2008: € 25.000,- PER JAAR

GELDERSE MUZIEK ZOMER

De Gelderse Muziek Zomer bestaat sinds 2001 en is een Gelders muziekfestival waarbij in de zomermaanden diverse concerten worden aangeboden. De concerten zijn over het algemeen gratis toegankelijk en vinden zowel op binnen- als op buitenlocaties plaats. Belangrijkste doelstelling is het laagdrempelig aanbieden van klassieke muziek aan een breed publiek. De Gelderse Muziek Zomer wordt gesubsidieerd door de provincie en de gemeenten Arnhem, Nijmegen en Apeldoorn. De concerten vinden ook voor het grootste gedeelte plaats in deze drie steden. De Gelderse Muziek Zomer is een belangrijke partner voor de verdere ontwikkeling van een Zomermuziekfestival in Apeldoorn en werkt daarbij nauw samen met het Nationaal Jeugdorkest. Ook de GMZ gaat zich in 2005 in Apeldoorn vestigen en gaat participeren in het MasterclassCentrum voor Jonge Muziek. De GMZ ontvangt al enige jaren een gemeentelijke subsidie. Wij willen deze subsidierelatie in deze planperiode continueren.

SUBSIDIE 2005 - 2008: € 33.000,- PER JAAR

JEUGD ORKEST NEDERLAND

Het Jeugd Orkest Nederland (JON) is het jongere broertje van het Nationaal Jeugd Orkest (NJO). Het JON is een symfonie-orkest met jonge leden van 14 tot 18 jaar. Veel leden van het JON stromen door naar het NJO. Het JON werkt op projectbasis en doet drie orkestprojecten per jaar. Ook het JON vestigt zich wellicht in 2005 in Apeldoorn en gaat dan deel uitmaken van het MasterclassCentrum. Met het JON hebben we weliswaar geen subsidierelatie, maar het JON vormt voor ons wel een belangrijke partner voor de ontwikkeling van het MasterclassCentrum.

3.1.2 JEUGDTHEATERSCHOOL STA

De jeugdtheaterschool STA is in 2001 ontstaan uit een fusie van Theater Merlijn en Studio Dansland en kent inmiddels zo'n 600 leerlingen. De school is een samenwerkingsverband aangegaan met jeugdtheaterschool Hofplein uit Rotterdam. Daarnaast werkt STA aan de uitbouw van de vooropleiding dans (in samenwerking met de dansacademie Lucia Marthas in Amsterdam) en het opzetten van samenwerkingsverbanden met het onderwijs (educatieve projecten in het basisonderwijs en bijdragen aan theatervakopleidingen in het (v)mbo). STA gaat er vanuit dat men de komende jaren nog zal groeien. De school gaat zich verder manifesteren in de regio door samenwerkingsverbanden aan te gaan met instellingen voor kunstzinnige vorming in andere gemeenten.

SUBSIDIE 2005 - 2008: € 50.000,- PER JAAR

Resultaat 2005 - 2008:

- Ontwikkeling tot een jeugdtheaterschool met een goed kwalitatief aanbod.
- Versterking van de lokale positie, zichtbaar gemaakt door toename van het aantal leerlingen en het aantal producties en projecten.
- Verdere samenwerking met andere culturele instellingen en scholen, binnen en buiten Apeldoorn.

3.1.3 CULTUUR EN ONDERWIJS

De belangstelling vanuit het onderwijs in Apeldoorn voor cultuureducatie is groot, al zijn er natuurlijk verschillen per school en per schoolsoort. In het primair onderwijs werken de meeste scholen tot op heden via Edu-Art mee aan het Kunstmenu, waarbij de leerlingen gedurende hun schoolloopbaan receptief en actief in aanraking komen met alle kunst disciplines. Een andere relevante ontwikkeling is de 'Brede School'. Bij de lopende experimenten met de Brede School is gebleken dat er behoefte is aan culturele activiteiten tijdens de naschoolse opvang van leerlingen. Het experiment van de Brede School fungeert als proeftuin voor de verdere ontwikkeling van cultuur in naschoolse en buitenschoolse opvang. De grote cultuurinstellingen in Apeldoorn willen een zwaar accent leggen op cultuureducatief aanbod voor het onderwijs. Om de inzet in het onderwijs ook structureel te borgen, zullen in de prestatieafspraken met gesubsidieerde instellingen ook afspraken worden vastgelegd over activiteiten in het onderwijs.

De cultuureducatie krijgt vanaf 2004 een stevige impuls vanuit het ministerie van OCW. Stapsgewijs komt er landelijk een structureel budget van 22 miljoen beschikbaar voor cultuur en onderwijs. Deze middelen komen direct bij de basisscholen terecht. Van de scholen wordt verwacht dat zij een plan opstellen voor cultuureducatie.

De gemeente heeft een regierol gekregen ten behoeve van de afstemming tussen de cultuur- en de onderwijssector. Wij willen in dat verband bereiken dat in Apeldoorn een heldere structuur wordt gerealiseerd, waarbij zowel de scholen als de culturele instellingen hun krachten bundelen en vervolgens met elkaar in overleg treden over het gewenste aanbod. Onzekere factor daarbij is nog de toekomstige positie van Edu-Art. Tot nu toe verzorgde deze provinciale steuninstelling een intermediaire rol tussen vraag en aanbod, maar gezien de op handen zijnde reorganisatie is het niet zeker dat Edu-Art deze rol kan blijven vervullen. Ook de schoolbegeleidingsdienst en Markant kunnen een rol spelen in de bemiddeling tussen vraag en aanbod. Gekoppeld aan het

thema 'ongekende schoonheid' zal specifieke aandacht worden besteed aan de 'omgevings'educatie. Kernpunt daarvan is het kennis hebben van het heden en het verleden van de eigen woon- en leefomgeving. Daarbij gaat het om cultuurhistorisch aspecten als de (ontstaans-)geschiedenis van de eigen wijk of buurt, maar ook om bouwstijlen en moderne vormgeving van de omgeving.

BUDGET 2005 - 2008: € 95.000,- PER JAAR

(Aanvulling flankerend beleid OCW voor 2005 en 2006: totaal € 35.000,-)

Resultaten 2005 - 2008:

- Tot stand brengen van een samenwerkingsstructuur voor cultuureducatie tussen de onderwijssector en de cultuursector.
- Realiseren van een evenwichtig en goed gespreid cultuureducatief aanbod.
- Tot stand brengen van een integraal plan cultuureducatie, inclusief omgevingseducatie.

3.1.4 AMATEURISTISCHE KUNSTBEOEFENING

Maar liefst 36% van de Nederlandse bevolking in de leeftijd van 15 jaar en ouder beoefent een vorm van amateurkunst. De meest zichtbare verschijningsvormen van de amateurkunstsector zijn de optredens van muziekverenigingen, koren, dans- en theatergroepen. Daarnaast zijn er de deelnemers aan de talloze cursussen, lezingen en presentaties over uiteenlopende culturele thema's. Een goed functionerend instrument van de gemeente voor de ondersteuning van de amateurkunst is de subsidieregeling voor de sectoren muziek, zang, film/video, fotografie, beeldende kunst, dans, toneel, historische verenigingen en literatuur. Het amateurkunstverenigingsleven heeft een stevige traditie en is sterk geworteld in de lokale samenleving. Niettemin blijken steeds minder mensen bereid om bestuurswerk te verrichten. Bij de werving van nieuwe aanwas moet geconcurrereerd worden tegen een sterk gegroeid aanbod van vrijetijdsactiviteiten voor de jeugd. Met de recente oprichting van het Verenigingsbureau beschikt de amateurkunstsector over een organisatie die verenigingen met raad en daad kan bijstaan bij onder andere de werving van bestuursleden en bij het opzetten van ledenwerfacties. Voor de opleiding van jonge aanwas is het van belang dat de verschillende disciplines in de amateurkunstsector zich verzekerd weten van de ondersteuning door het Centrum voor Kunsteducatie Markant. Verder willen wij in het kader van Kunst op School stimuleren dat amateurkunstverenigingen zich kunnen presenteren in het onderwijs. De amateurkunstverenigingen zijn veelal dicht in de buurt gevestigd en relatief goedkoop. Dat maakt de drempel laag voor ouders om hun kinderen de kans te bieden actief met kunst en cultuur bezig te zijn.

BUDGET 2005 - 2008: € 220.000,- PER JAAR

Resultaat 2005 - 2008:

- Continuïteit van de subsidieregeling voor de amateurkunsten.
- Versterking van de ondersteuningsstructuur voor de amateurkunstsector door het Verenigingsbureau en stichting Markant.
- Uitbreiding van het opleidingsaanbod voor de amateurkunstsector.

3.1.5 OPLEIDINGEN JONG TALENT

In Arnhem, Enschede, Zwolle en Kampen staan vestigingen van de Hogeschool voor de Kunsten ArtEZ. De hogeschool telt zo'n 2.800 studenten en ruim 400 docenten en medewerkers. Met ArtEZ beschikt Oost-Nederland over een groot potentieel aan creativiteit en kunstzinnige productiviteit. ArtEZ zorgt voor een continue toestroom van jong talent dat regelmatig nationaal en internationaal de aandacht trekt tijdens wedstrijden, shows en exposities. Apeldoorn is wel één van de grootste steden van Oost-Nederland, maar heeft geen vestigingslocatie voor één van de kunstdisciplines. Met ArtEZ zijn de mogelijkheden in kaart gebracht om een structurele relatie aan te gaan tussen het onderwijsinstituut en de stad. De eerste stappen betreffen de concertreeks in het Stadhuis van het conservatorium van Artez en de samenwerking tussen Artez en Markant voor de realisatie van een Vooropleiding Muziek in Apeldoorn. Dit is een traject voor jong muzikaal talent, dat via de vooropleiding kan onderzoeken of het verder wil gaan in het muziekvak. Deze vooropleiding gaat in het najaar van 2005 van start. Het conservatorium kan ook een rol spelen in het MasterclassCentrum, bijvoorbeeld door organisatie van masterclasses, ensemblespel of educatieve activiteiten.

In augustus 2004 is het ROC Aventus in Apeldoorn gestart met een opleiding SCW-Theater. Dit is een opleiding op MBO-niveau waarbij cursisten worden opgeleid tot Sociaal Cultureel Werker, met als specialisatie theater. De cursist leert groepen begeleiden in het organiseren en uitvoeren van culturele activiteiten, waarbij het accent op theater ligt. De betekenis van deze opleiding voor de stad zal de komende jaren moeten gaan blijken. Stichting Markant en deze opleiding van het ROC hebben onlangs een overeenkomst afgesloten om in de komende jaren de samenwerking uit te bouwen. De Jeugdtheaterschool STA biedt in samenwerking met Dansacademie Lucia Marthas (Amsterdam) een vooropleidingstraject show/musical. Deze vooropleiding is een voorbereiding op het HBO kunstvakonderwijs. Leerlingen volgen dans-, zang- en theaterlessen.

BUDGET 2005 - 2008: € 30.000,- PER JAAR

Resultaat 2005 - 2008:

- Realisatie van vooropleiding conservatorium in 2005.
- Versterking samenwerking met ArtEZ vanaf 2005.

3.1.6 PROJECTEN JEUGDCULTUUR

Het thema jeugdcultuur wordt vormgegeven in samenwerking met het jeugdbeleid. Hoewel de activiteiten rondom het MasterclassCentrum voor Jonge Muziek en de opleidingen jong talent zich ook richten op jeugdige deelnemers, is dit niet de doelgroep die wordt bedoeld met het thema jeugdcultuur. Onder jeugdcultuur wordt verstaan de eigen kunst en cultuur van jeugd, met bijvoorbeeld aandacht voor hiphop en pop, streetdance en dj's. Veel jongeren in Apeldoorn houden zich actief of passief met deze cultuurvormen bezig. Door samenwerking en afstemming tussen wijkontwikkeling, jeugdbeleid en cultuurbeleid kan de jeugdcultuur beter zichtbaar worden gemaakt en ingepast worden in het gemeentelijk cultuurbeleid. Ook het project Kunstbende Jongerenfestival en projecten van de stichting Mudanthe hoort hierbij.

Voor jongeren is het belangrijk dat er laagdrempelige mogelijkheden zijn om op te kunnen treden. Dat kan zijn op het podium van Gigant of een van de jongerencentra. Er zijn echter ook steeds meer initiatieven om op wijkniveau kleine festivals en workshops te organiseren waar beginnende groepen en solisten zich kunnen presenteren. Gigant is inmiddels gestart met een zogenaamd open podium voor nieuw talent. Voor de projecten jeugdcultuur is het belangrijk dat men snel weet of gemeentelijke subsidie beschikbaar komt. Wij willen ervoor zorgen dat deze initiatieven zo vlot mogelijk een antwoord krijgen.

BUDGET 2005 - 2008: € 50.000,- PER JAAR

Resultaten 2005 - 2008:

- Scheppen van een goed klimaat voor projecten van jongeren.
- Ondersteuning van waardevolle culturele initiatieven van jongeren.

3.2 Ongekende Schoonheid

3.2.1 BEELDENDE KUNST

Het gemeentelijk beleid voor beeldende kunst en vormgeving is tot 2004 voornamelijk gefinancierd uit de rijksbijdrage 'Geldstroom Lagere Overheden beeldende kunst en vormgeving' (circa € 125.000,- per jaar). Met ingang van 2005 is de verdeling van deze rijksbijdrage ingrijpend gewijzigd. Alleen steden waar een academie voor beeldende kunst is gevestigd, komen nog in aanmerking voor een rechtstreekse rijksbijdrage.

Dit is een zware tegenslag voor Apeldoorn; niet alleen vanwege het wegvallen van dit budget, maar ook omdat het juist voor steden waar geen beeldende kunstopleiding is gevestigd een complexe opgave is om een goed werk- en vestigingsklimaat voor beeldende kunstenaars te realiseren. Inmiddels heeft de provincie Gelderland besloten, dat de steden die buiten de rijksbijdrageregeling vallen voor een deel zullen worden gecompenseerd door een provinciale bijdrage. Het bedrag dat de provincie per inwoner ontvangt uit de rijksbijdrage regeling wordt doorgesluisd naar deze getroffen gemeente. Voor Apeldoorn betekent dit een provinciale bijdrage van € 83.000,- per jaar. Wij zijn daarom genoodzaakt de beschikbare middelen gericht in te zetten teneinde een redelijk voorzieningenniveau te waarborgen voor de beeldende kunst en voor de in Apeldoorn gevestigde beeldende kunstenaars.

Dit willen wij bereiken door de uitbouw van de huidige kunstuitleen in Apeldoorn naar een volwaardig Centrum voor Beeldende Kunst. Daarvoor willen wij een samenwerkingsovereenkomst aangaan met de stichting Centrum Beeldende Kunst Gelderland (CBKG). Deze door de provincie gefinancierde organisatie is nu reeds verantwoordelijk voor de kunstuitleen. De begane grond van het ACEC-gebouw zal worden ingericht voor het Centrum voor Beeldende Kunst. Dit betekent een combinatie van de kunstuitleen, een kunstwinkel en een expositieruimte met een documentatiecentrum en een 'laboratoriumruimte' voor beeldende kunstenaars. In vergelijking met de huidige kunstuitleen is hier sprake van een forse uitbreiding. De CBKG heeft inmiddels in Arnhem een vergelijkbaar CBK operationeel. In Nijmegen zal naar verwachting eveneens een dergelijk CBK worden opgebouwd door het CBKG.

Voor de financiering van dit CBK-Apeldoorn zullen we de provinciale bijdrage aanwenden in combinatie met op de begroting beschikbare gemeentelijke middelen voor beeldende kunst.

Wij achten het van belang dat het te realiseren CBK een 'thuishaven' zal vormen voor de beeldende kunstenaars in Apeldoorn. In onze visie dient het CBK beeldende kunstenaars niet alleen in praktisch opzicht (zoals ondersteuning bij bedrijfsvoering) te faciliteren, maar ook ruimte te bieden voor interessante projecten en manifestaties, en voor tentoonstellingen van (jonge) Apeldoornse kunstenaars. Daarnaast zijn goede en voldoende atelierruimten in de stad voor kunstenaars van essentieel belang. De stichting SLAK vervult op dat vlak in Apeldoorn een sleutelrol en werkt aan uitbreiding van de ateliercapaciteit in de stad. Voor de beeldende kunst in Apeldoorn zijn enkele projecten van belang. Dit betreffen de jaarlijkse Atelierroute van de stichting Atelierroute en de oeuvreprijs voor beeldhouwkunst van de stichting Wilhelminaring. De jaarlijkse subsidies voor deze projecten worden gecontinueerd. Hetzelfde is van toepassing voor de gemeentelijke bijdrage voor de driejaarlijkse manifestatie BeeldenBuiten.

SUBSIDIE 2005 - 2008:

CENTRUM VOOR BEELDENDE KUNST € 140.000,- PER JAAR

BEELDENDE KUNST PROJECTEN € 107.000,- PER JAAR

Resultaat 2005 - 2008:

- Een Centrum voor Beeldende Kunst, dat een inspirerende en stimulerende bijdrage levert aan het cultureel klimaat in Apeldoorn en dat een breed publiek weet te bereiken.
- Een Centrum voor Beeldende Kunst met een stevige lokale worteling, met een slagvaardige organisatorische structuur en met goede samenwerkingsrelaties met de andere culturele instellingen in Apeldoorn.

3.2.2 ARCHITECTUUR EN ERFGOED

De publieke belangstelling voor de geschiedenis van de eigen omgeving, woonplaats, straat of huis groeit. Veel inwoners van Apeldoorn hechten grote waarde aan de ruimtelijke kwaliteit van de eigen omgeving en van de stad. Ook in het onderwijs wordt meer aandacht besteed aan zaken als architectuurgeschiedenis en de culturele geschiedenis van de stad.

Stichting Bouwhuis en Stichting Apeldoornse Monumenten (SAM) zijn een samenwerkingsverband aan gegaan onder de titel 'Centrum voor Architectuur en Erfgoed'. Dit samenwerkingsverband heeft tot doel om de activiteiten van de verschillende (vrijwilligers)-organisaties op het vlak van architectuur en (ruimtelijk) erfgoed op elkaar af te stemmen. In 2003 heeft de gemeenteraad een budget van € 75.000,- beschikbaar gesteld ten behoeve van een dergelijk samenwerkingsverband.

Het Centrum voor Architectuur en Erfgoed krijgt huisvesting in het ACEC-gebouw en gaat gebruik maken van de kantoor- en vergaderfaciliteiten en de expositieruimten in dit gebouw. Het budget zal voornamelijk worden benut voor de medefinanciering van de publiekgerichte activiteiten: de Monumentendag en de Junior Monumentendag, alsmede de Dag en Nacht van de Architectuur. Vanuit het Centrum is een plan ontwikkeld voor een cultureel evenement onder de titel 'Erfgoed 10 daagse'. De in het Centrum voor Architectuur en Erfgoed samenwerkende organisaties hebben in de afgelopen jaren meer van dergelijke nieuwe initiatieven genomen (Architectuurroutes, Dag van de Architectuur, monumentenroutes, educatieve projecten). Deze broedplaatsfunctie zal, zo verwachten wij, met de nieuwe huisvesting nog beter uit de verf gaan komen. Temeer omdat de lijnen naar de grote stedelijke instelling voor cultuurhistorie CODA, vanuit ACEC letterlijk heel kort zijn. Hetzelfde geldt voor de samenwerking met de archeologiesector, die al enige tijd in ACEC is gevestigd.

De gemeente Apeldoorn heeft in de afgelopen jaren veel ervaring opgedaan met de ontwikkeling en vormgeving van ruimtelijke plannen vanuit het gedachtegoed van culturele planologie. Een bijzondere impuls daarvoor vormde de toewijzing door de provincie Gelderland van een budget van € 50.000,- per jaar voor de financiering van een Werkplaats Culturele Planologie voor de periode 2001 - 2004. Deze middelen hebben wij met name ingezet voor het project Z7 (Zuidbroek-Zevenhuizen).

Het samenwerkingsverband voor cultuurbeleid voor Oost Nederland – de provincies Gelderland en Overijssel en de steden Apeldoorn, Arnhem, Enschede, Hengelo, Nijmegen en Zwolle - willen vanaf 2005 een kenniscentrum voor culturele planologie te realiseren. Dit centrum zal worden gefinancierd door de provincies Gelderland en Overijssel met als vestigingsplaats Apeldoorn.

BUDGET: € 91.000,- PER JAAR

Resultaat 2005 - 2006:

- Een duurzaam en aansprekend aanbod van publieksactiviteiten op het vlak van architectuur en ruimtelijk erfgoed.
- Een Centrum voor Architectuur en Erfgoed dat de ruimtelijke plannen van de gemeente en van planontwikkelaars kritisch volgt en daarbij de bevolking actief betreft.

3.2.3 TRIËNNALE VOOR TUIN- EN LANDSCHAPSARCHITECTUUR

Het plan om in Apeldoorn een belangwekkend cultureel evenement op het vlak van de tuin- en landschapsarchitectuur tot ontwikkeling te brengen is in 2003 ontstaan uit een samenwerkingsverband tussen de gemeente Apeldoorn en de Nederlandse Vereniging van Tuin- en Landschapsarchitecten (NVTL). Wij hebben in dit project geïnvesteerd, omdat wij menen dat de Triënnale een cultureel project is dat in meerdere opzichten aansluit op de aanwezige kwaliteiten en potenties van deze stad. Ook verwachten wij dat de Triënnale het culturele profiel van Apeldoorn aanmerkelijk zal verstevigen en een belangrijke bouwsteen zal gaan vormen voor het stedelijk evenementenbeleid.

De daartoe opgerichte stichting Triënnale heeft subsidie aangevraagd bij de rijksoverheid in het kader van het Kunstenplan 2005 - 2008 en bij de provincie Gelderland. In november 2004 heeft de staatssecretaris van OCW besloten tot een startsubsidie van € 50.000,- per jaar en in januari 2005 hebben provinciale staten van Gelderland € 75.000,- per jaar beschikbaar gesteld voor de Triënnale. In april 2004 is de Cultuurvisie Apeldoorn 2004/2014 'Cultuur in Bedrijf' vastgesteld. Daarin wordt de ambitie uitgesproken om te participeren in het project Triënnale met als richtbedrag € 120.000,- per jaar als gemeentelijke bijdrage. In totaal is voor de periode 2005 - 2008 een overheidsbijdrage van in totaal circa € 1 miljoen beschikbaar. Hiermee heeft de Triënnale zich van een goede financiële basis voorzien. Voor de zomer van 2005 willen wij een scherp beeld krijgen van het draagvlak bij het werkveld, instellingen en maatschappelijke organisaties bij de realisatie van de verschillende programmaonderdelen van de Triënnale, maar natuurlijk ook van de te verwachten financiële bijdragen van bedrijfsleven en nationale en Europese fondsen. Op grond van een uitgewerkt werkplan ('bidbook') willen wij een besluit 'go or not go' nemen. In dit 'bidbook' dient een uitwerking te worden gegeven van de bestuurlijke en organisatorische verantwoordelijkheidsstructuur, de fasering, de rol van de financierende overheden, de samenstelling van de projectorganisatie en de inbedding van dit initiatief binnen de (culturele) infrastructuur van Apeldoorn.

De eerste editie van de Triënnale is gepland voor 2008. Een succesvol resultaat van deze eerste aflevering zal naar verwachting ook de basis gaan vormen voor een duurzame vervolg van dit evenement en daarmee van blijvende bijdragen van rijk en provincie.

SUBSIDIE 2005 - 2008: € 125.000,- PER JAAR

Resultaat 2005 - 2008:

- Een, inhoudelijk en financieel, succesvolle eerste editie van de Triënnale voor Tuin- en Landschapsarchitectuur.
- Stevig draagvlak bij bevolking, bedrijfsleven en culturele infrastructuur in Apeldoorn, bij de vakwereld in binnen- en buitenland en bij de andere overheden en fondsen voor een tweede editie van de Triënnale in 2010.

3.2.4 KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE

De gemeente Apeldoorn heeft een sterke traditie opgebouwd op het gebied van kunst in de openbare ruimte. Vanaf het begin van de jaren zeventig wordt gewerkt aan een constante stroom van aanvullingen op de collectie van kunstwerken. Eind 2004 hebben wij in het boekwerk 'De collectie Apeldoorn- Van koninklijk tot publiek domein' een overzicht gegeven van deze kunstwerken in Apeldoorn. De waardering voor kunst in de openbare ruimte is de afgelopen jaren in positieve zin veranderd. Wijken en buurten zijn in de regel zeer betrokken als het gaat om projecten voor kunsttoepassingen en men ervaart kunstwerken als een verrijking van de eigen omgeving. De wijze waarop kunsttoepassingen vorm krijgen is door de tijd heen aan verandering onderhevig. Ook de rol van de kunstenaar is gewijzigd. Kunstenaars worden in een steeds vroeger stadium bij ruimtelijke plannen betrokken. Deels om ontwerpteam te inspireren, deels om kunsttoepassingen zo goed mogelijk te integreren in het totale ruimtelijke ontwerp. Ook zien we dat kunstenaars met regelmaat de voorkeur geven aan een geïntegreerde ruimtelijke ingreep boven de plaatsing van een autonoom kunstobject. Van bijzondere allure zijn de kunsttoepassingen die in het stationsgebied gerealiseerd zullen gaan worden (de zogenaamde Glazen Wand en de Naald).

De motor en de kwaliteitsbewaker achter deze traditie is de Adviescommissie voor Beeldende Kunst in de openbare ruimte. Deze commissie adviseert het college bij selectie van kunstenaars, en het maken van keuzen uit opdracht-ontwerpen. De adviescommissie zorgt daarnaast voor het bewaken van de realisatiefase nadat het college een keuze heeft gemaakt. Deze begeleidingstaak vraagt weliswaar veel tijd en aandacht maar waarborgt wel de kwaliteit van het eindresultaat.

Een bijzondere aanwinst zal de Beeldentuin van het Walterboschcomplex gaan vormen. Op deze locatie van de kantoren van de Belastingdienst vindt een grootschalige verbouw en nieuwbouw plaats. Deze ingreep heeft de Rijksgebouwendienst geïnspireerd om de herinrichting van het terrein te benutten voor de realisatie van een beeldentuin. In deze tuin zullen niet alleen kunstwerken van de Belastingdienst worden herplaatst, maar zullen diverse objecten uit de Collectie Nederland een plaats krijgen.

Deze beeldentuin in wording van het Walterboschcomplex sluit direct aan op de beelden van de prijswinnaars van de Wilhelminaring aan de Kennedylaan tegenover het Waterbosch. Het betreffen hier opdrachten aan de prijswinnaars van de Nederlandse oeuvreprijs voor de beeldhouwkunst. Onlangs is de prijs uitgereikt aan Carel Visser. In eerdere jaren hebben Joep van Lieshout, Jan van Munster en Joop Beljon de prijs ontvangen.

Voor de versterking van het budget voor kunst in de openbare ruimte wordt met ingang van 2004 een opslag van € 1,50 per m² geheven op transacties door het gemeentelijk grondbedrijf. Ter verlichting van de bezuinigingstaakstelling voor schouwburg Orpheus is in 2004 gekozen om een bedrag van € 90.000,- structureel te onttrekken aan deze inkomsten uit de bovengenoemde opslag.

BUDGET 2005 - 2008:

€ 213.000,- PER JAAR (2005 EN 2006)

€ 144.000,- PER JAAR (2007 EN 2008)

Prestaties 2005 - 2008:

- Realisatie van 25 projecten kunst in de openbare ruimte (inclusief opdrachten Wilhelminaring).
- Voorbereiding van projecten voor de periode 2008 en volgende jaren.
- Duurzaam onderhoud kunstwerken.

3.3 Communicatie, promotie, presentatie

3.3.1 EVENEMENTENBELEID

Evenementen en festivals zijn belangrijke instrumenten voor de kunst- en cultuursector om een breed publiek te bereiken. In Apeldoorn kennen we een divers aantal relatief kleinschalige festivals, zoals Jazz in the Woods en Filmfestival Berg en Bos, de Kunstbende, het Kinderfestival, de Dag en de Nacht van de architectuur en de Monumentendag. Ook vanuit de grote culturele instellingen worden steeds meer initiatieven ontwikkeld voor specifieke evenementen. Een goede promotie en presentatie van deze festivals, maar evenzeer van het reguliere culturele aanbod in Apeldoorn is essentieel voor het bereik van een breed en groot publiek. In de cultuurvisie is het voornemen geformuleerd om de kunst

en cultuursector een steun in de rug te geven door de opzet van een cultuurbedrijf voor Apeldoorn. De inzichten op dit punt zijn inmiddels aangescherpt naar aanleiding van het rapport van het bureau Lagroup (oktober 2004). Daarin wordt geadviseerd om in Apeldoorn een stedelijk evenementenorganisatie op te zetten dat de taak krijgt om regie te gaan voeren voor de planning en promotie van de huidige festivals en evenementen in Apeldoorn. Ook krijgt deze organisatie de opdracht om het evenementenbeleid een zodanige kwaliteitsimpuls te geven dat de stad wordt verrijkt met festivals van bovenlokale betekenis. De aanbeveling van Lagroup daarvoor is om daarbij in te zetten op investeren in bestaand aanbod (muziek in de zomerperiode/zomerfestival), in het thema 'koninklijk Apeldoorn' en in het thema 'horti-cultuur'. Daarnaast kan het Omnisportcomplex straks een belangrijke generator worden voor landelijke sportevenementen. De onderdelen Zomerfestival en Triënnale voor Tuin- en Landschapsarchitectuur komen elders in dit programmaplan aan de orde. Een dergelijke integrale aanpak van het stedelijk evenementenbeleid is voor de kunst- en cultuursector van belang. Door een gerichte strategie en een uitkiende promotie zullen de verschillende initiatieven voor evenementen, maar ook zeker de gevestigde culturele instellingen in staat worden gesteld hun producten beter en efficiënter onder aandacht van het publiek te brengen. Wij zullen bevorderen dat de stedelijke evenementenorganisatie onder meer zal gaan zorgen voor een maandelijkse Uitkrant en het beheer van een website.

3.3.2 ZOMERFESTIVAL

In de afgelopen paar jaar is het aantal culturele activiteiten in Apeldoorn gedurende de zomerperiode sterk toegenomen. Het festival Jazz in the Woods is weer nieuw leven ingeblazen, de Muziektent is gaandeweg een vaste programmeur geworden voor muziek op de zondagmiddag, het filmfestival in Berg en Bos heeft een vaste plaats op de culturele agenda gekregen en aan het einde van de zomerperiode is de Monumentendag uitgegroeid tot een veelzijdig erfgoedprogramma voor jong en oud. Een stevige kern voor dit zomerprogramma wordt gevormd door het aanbod van concerten door het Nationaal Jeugd Orkest en de Internationale Stichting Masterclass Apeldoorn, met de promotionele en logistieke steun van de Gelderse Muziek Zomer. Elk van deze organisaties is straks in Apeldoorn gevestigd. Verder vindt in dezelfde periode de Culturele Pleinmarkt plaats en een groot aantal van de zogenoemde 'Paleisconcerten' in Paleis het Loo. Het is de bedoeling om al deze activiteiten promotioneel onder één vlag te brengen, onder de titel 'Zomerfestival Apeldoorn'. Met alle betrokkenen zal nader overleg plaatsvinden over de wijze waarop de ontwikkeling van dit festival het beste kan plaatsvinden. Dit zal een van de taken worden van de te realiseren stedelijke

evenementenorganisatie. Wij verwachten dat het promoten van de reeks van afzonderlijke activiteiten en concerten als een samenhangend totaalpakket zal leiden tot grotere naamsbekendheid en meer publieke belangstelling. Daarbij moet bedacht worden dat juist in de zomerperiode een omvangrijk aantal toeristen en recreanten verblijft in de omgeving van Apeldoorn, waarvan zeker verwacht mag worden dat een flink deel daarvan belangstelling heeft voor dit (veelal gratis) aanbod. Een professionele promotie en grote publieke belangstelling is niet alleen van betekenis voor de organisatoren en de uitvoerende artiesten en musici, maar vergroot ook de mogelijkheden om sponsors duurzaam te verbinden aan de verschillende onderdelen van dit Zomerfestival.

Het basisprogramma voor het Zomerfestival gaat bestaan uit de output van het MasterclassCentrum voor Jonge Muziek (NJO, GMZ), het programma van de Muziektent Oranje park, Jazz in de Woods, Filmfestival Berg & Bos, de Paleisconcerten, de Culturele Pleinmarkt, de Gelderse Biënnale Beelden Buiten, de Atelierroute en de Wilhelminaring. Wij verwachten dat een herkenbaar zomerfestival ook in staat zal zijn om programmatisch en thematisch in te haken op grotere evenementen als de Triënnale voor Tuin- en Landschapsarchitectuur en van de stichting Koninklijk Apeldoorn.

Resultaat 2008:

- Een enthousiast samenwerkingsverband Zomerfestival van alle organisatoren van culturele activiteiten in de zomerperiode.
- Het Zomerfestival is uitgegroeid tot een bekend begrip bij een breed publiek in Apeldoorn en omgeving.

3.3.3 COMMUNICATIE

Uit dit programmaplan blijkt dat in de komende periode uiteenlopende ontwikkelingen en veranderingen zullen plaatsvinden. Ook kan worden vastgesteld dat er diverse nieuwe spelers een culturele rol gaan spelen. Juist in een dergelijke fase van ontwikkeling is het van belang dat er een goede uitwisseling tussen de verschillende organisaties en instellingen voor kunst en cultuur plaatsvindt. Er zijn inmiddels al diverse samenwerkingsplatforms ontstaan. Zo ontmoeten de erfgoedorganisaties elkaar in het Erfgoedplatform. De directeuren van de grote culturele instellingen hebben een regulier directieoverleg en de professionele muziekorganisaties werken samen onder de noemer van het MasterclassCentrum voor jonge muziek. Voor het draagvlak van het gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid is het, naast het reguliere ambtelijk en bestuurlijk overleg met instellingen en organisaties, van belang dat er periodiek debatten worden georganiseerd over relevante culturele thema's. Hierover willen wij afspraken maken met de stichting STAP.

4 Financiën en uitvoering

4.1 Financiële aspecten

Voor de financiering van het Programmaplan 2005/2008 is uitgegaan van de budgetten die in de gemeentebegroting zijn opgenomen voor kunst en cultuur. Voor een groot deel betreft dit autonome gemeentelijke budgetten. Een ander deel betreft meerjarige bijdragen van de rijksoverheid (Actieprogramma Cultuurbereik, Triënnale voor Tuin- en Landschapsarchitectuur) en provinciale bijdragen (Budget Beeldende kunstbeleid, Triënnale voor Tuin- en Landschapsarchitectuur, GSO-mop/Jong kapitaal). Wij voorzien dat het uit oogpunt van effectiviteit en planmatige inzet van beschikbare middelen noodzakelijk zal blijken om uit te gaan van een bestedingsplan voor de volle looptijd van vier jaar van het programmaplan. Dit impliceert dat we doelbewust delen van het budget van het ene jaar zullen inzetten in een ander jaar. Zonder over te gaan naar fondsvorming willen we op deze wijze de voor dit programmaplan gewenste flexibiliteit bewerkstelligen. Dit jaar zal de indeling van de dienstbegroting worden aangepast conform het programmaplan.

4.2 Uitvoeringsaspecten

Het Programmaplan 2005/2008 is leidend voor de uitvoering van het gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid en derhalve een toetsingskader voor nieuwe initiatieven en aanvragen voor incidentele subsidies. Deze aanvragen zullen met ingang van 2005 door de dienst SAM worden beoordeeld. Jaarlijks zullen we een overzicht maken van de binnengekomen incidentele aanvragen voor subsidie en het besluit daarover. In dat verband merken wij op dat aanvragen vanuit de amateuristische kunstsector zullen worden getoetst aan de bestaande regeling voor de amateurkunst. Daarnaast biedt het programmaplan 2005/2008 met de budgetten die zijn gekoppeld aan de programmaonderdelen 'projecten jeugdcultuur', en 'cultuur en onderwijs' ruimte om in te kunnen spelen op incidentele aanvragen voor projecten gericht op jongeren en voor het thema 'Ongekende schoonheid'. Het Programmaplan 2005/2008 laat zien dat in relatief korte tijd verschillende programmaonderdelen vorm en inhoud moeten krijgen. Daarvoor zullen incidenteel projectleiders worden ingeschakeld. Met de bekostiging daarvan wordt rekening gehouden in de programma-begroting. Hetzelfde geldt voor de bekostiging van publicaties, incidentele conferenties en onderzoeks-opdrachten.

Bijlage 1 Financieel overzicht

JONG TALENT

1 MasterclassCentrum Jonge Muziek	€ 208.000,-
Orkest De Ereprijs	€ 44.000,-
Young composers Meeting	€ 25.000,- *
Int. stichting Masterclass Apeldoorn	€ 25.000,-
Nationaal Jeugd Orkest	€ 80.000,-
Stichting Gelderse Muziekzomer	€ 33.000,-
Jeugd Orkest Nederland	(n.v.t.)
2 Amateuristische kunstbeoefening	€ 220.000,-
3 Opleidingen Jong Talent	€ 30.000,-
4 Jeugdtheaterschool STA	€ 50.000,-
5 Cultuur en Onderwijs	€ 95.000,-
6 Projecten Jeugdcultuur	€ 50.000,-

ONGEKENDE SCHOONHEID

7 Beeldende Kunst	€ 214.000,-
8 Architectuur en Erfgoed	€ 91.000,-
9 Triennale voor Tuin- en Landschapsarchitectuur	€ 125.000,-
11 Kunst in de openbare ruimte **	€ 213.000,-
12 Uitvoeringskosten	
– incidentele subsidies	€ 28.000,-
– publiciteit, debat	€ 30.000,-
– overige uitvoeringskosten	€ 30.000,-
13 Onvoorzien	€ 30.000,-

* = Young composers Meeting: vanaf 2006 € 25.368,-

** = Kunst in de openbare ruimte: vanaf 2006 € 144.000,-

COLOFON

Gemeente Apeldoorn
Postbus 9033
7300 ES Apeldoorn
Telefoon: 055 - 580 10 10

Concept, teksten en eindredactie
Dienst Samenleving

Fotografie
Dienst Samenleving

Vormgeving en productie
Communicatieadviesbureau Groot Haar & Orth,
Leeuwarden

Apeldoorn, oktober 2005

OKTOBER 2005

01
75